

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Iac. Chiffletii De Linteis Sepulchralibus Christi
Servatoris Crisis Historica**

Chifflet, Jean-Jacques

Antverpiae, 1624

Cap. XXVI. De Sindone Compendiensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64456](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64456)

150 DE LINTEIS SEPVLCHR. CHRISTI
Pingonio non abnegem, præcipuè significari Sindone illâ mundâ, quam mercatus Ioseph, eaque depositum Domini corpus inuoluisse dicitur: quamquam ea vox *mundæ Sindonis* (vt alibi iam monui) ad sepulchralia quoque lintea extendenda videatur.

Cap. 20. Atque ex dictis apparet, Sindonem Taurinensem non esse Sudarium, quod Ioannes dicit fuisse super caput Domini; (quidquid in contrarium afferat Paleotus cum Mallonio:) nam Sudarium intra ipsa sepulchri septa corpus vestiebat; Sindonem autem illa intra sepulchrum non fuit. Quòd verò nec sit Sudarium illud, de quo mira refert Beda; alio loco demonstraui ex linteorum longitudine diuersâ.

C A P V T X X V I.

De Sindone Compendiensi.

COMPENDIENSES in Picardiâ Galliæ prouinciâ, seruant in Ecclesiâ S. Cornelij linteum candidum, ad instar serici aërij tenuè, quod *Christi Domini Sindonem* vocant; eò loci per Carolum Caluum, translatum ab Aquisgrano, vbi priùs habebatur munere Caroli Magni Imperatoris. Hoc manuscripti codices docent, firmantque
Nico-

Nicolaus Gillius in Carolo Caluo & Philippus de Bergamo in Chronico anno D.CCC.X. quibus operæpretium addere visum est Instrumentum hoc præclarum archiui Compendiensis.

Vniuersis orthodoxis atque fidei Catholica cultoribus, Focaldus de Bonneual Sueſſionensis Episcopus salutem in Domino sempiternam. Notum facimus quòd hodie datæ presentium ex ordinatione, & sedulâ Domini nostri Francisci Francorum Regis piissimi huiusce nominis Primi efflagitatione, in venerabili Ecclesiâ Cœnobij B. M. Virginis, & sanctorum Martyrum Cornelij & Cypriani de Compendio, Ordinis S. Benedicti, ad Romanam Curiam nullo medio pertinentis in Sueſſionensi Diœcesi, nobiscum congregatis Reuerendis in Christo Patribus, Francisco Episcopo Ambianensi, Ioanne Oliuier Abbate Monasterij S. Medardi Sueſſionensis, ipsius Domini nostri Regis Serenissimi Chronographo; Nicolao Parent Abbate Monasterij B. Mariae de Vrsicampo Nouiomensis Diœcesis, sacre Theologiæ Professore; Fratrem Guilermo Parui, præfati Domini Regis confessionum auditore ordinario, & pro Rege assistente; necnon venerabilibus & Religiosis Fratribus, Roberto Orget Priore Claustrali, Petro de Marâ Thesaurario, Antonio Brion Priore Prioratus S. Petri Cœpendiensis, Ioanne Parquier Præposito, & aliis Religiosis dictæ Ecclesiæ

Com-

Compendiensis simul assistentibus; unà cum circum-
 spectis viris, Magistro Roberto Cenalis sacræ Theolo-
 giæ Professore, Pœnitentiarioq; Suefessionensi, Magistro
 Laurentio le Tondeur Curia spiritualis Cõpendiensis
 communi Vicario, Ioanne Datiches Ecclesiæ Collegia-
 tæ S. Clementis Compendiensis Decano; honorabili-
 busq; viris, Magistro Laurentio le Caron in Legibus
 Licentiate, ac Domini Balliui Siluanectensis Locum-
 tenente, Magistro Petro Meurien Procuratore Regio,
 & Magistris Nicolao de Henault & Laurentio
 Thibaud Iurisperitis, memorati Cœnobij Compen-
 diensis Consiliariis, pluribusque alijs & Ecclesiasticis
 & secularibus viris, ad aperiendam capsam purissimo
 auro conflatam, gemmisq; pretiosissimis fabricatam,
 in quâ quidem sacrum & venerabile Lintheamen ab
 Euangelistâ Sindon munda nuncupatum, & quo
 Dominicum corpus triduo in sepulchro inuolutum est,
 ab Imperatore siquidē Carolo viro Christianissimo &
 totius Orbis Monarchâ magnifico, in præfato Com-
 pendienti Cœnobio repositū, & cum cordis eximiâ de-
 uotione in vase eburneo conditum, & postmodum in
 huiuscemodi capsâ, à Mathilde piâ Anglorū Regina
 transmissa, ad Philippi Dei providentiâ Francorum
 Regis Serenissimi deuotam intentionē, in eius præsen-
 tiâ & plurimorum Reuerendorum Præfulum, alia-
 rumq; dignitatum personarum, unà cum innumerofâ
 plebis

plebis multitudine extitit introclusum; prout id nobis per litteras authenticas ipsius Regis Philippi, quarum subscribitur tenor, constanti fide innotuit.

In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Philippus Dei providentiâ Francorum Rex pijsimus, ammonitus diuinâ Dei propitiatione, & Fratrum Compendiensis Ecclesiæ supplici commotione, & præcipuè creberrimâ flagitatione Christianissimæ Mathildis Anglorum Regina, placuit nobis, ut Domini & Saluatoris Reliquias, quas Imperator Carolus * vir Christianissimus, & totius orbis Monarcha magnificus, Compendij in loco Regio & venerabili posuerat, & cum summâ deuotione in vase eburneo condiderat, inde in aliud vas, quod prædicta Anglorum Regina auro, gemmis & pretiosissimis lapidibus mirificè ornatum & decoratum Ecclesiæ Compendiensi transmiserat, deponeremus. Factum est igitur hoc sicut ordinatum & dispositum fuerat ab Episcopis, & Christi fidelibus, die Dominicâ Latare Ierusalem, quæ est media Quadragesimæ: & peractis triduanis ieiuniis, exposita sunt illa sacrorum sacra, Linteamen videlicet in quo Dominicum corpus in sepulchro iacuisse perhibetur, quod Sindonem secundum Euangelistam nominamus. Et ex eburneo in suprascripto vase aureo deposita, cum gratiarum actione, & votis fidelium, congregatâ innumerabili

& infinitâ Christianorum multitudine. Ad memo-
 riam itaque tam præclarâ tamq̃ celeberrimâ solemni-
 tatis, statutum & decretum est à nobis, & ab Episco-
 pis nostris, quatenus prædicta Dominica mediâ Qua-
 dragesimâ, omni tempore solemnis & authentica,
 apud omnes fideles, qui ad eundem locum pro indul-
 gentiâ suorum peccaminum, per merita beatorum
 Martyrum Cornelij & Cypriani impetrandâ, omni
 annorum revolutione redirent, haberetur & celebraretur.
 His igitur feliciter expletis, & perpetualiter sicut
 decreuerat firmatis, donauimus eidem Ecclesiæ, Fra-
 tribus videlicet & Thesaurario communiter telonium
 totius negotiationis, necnon & latronem, &
 omne ius & iustitiam fori, telonium etiam panis,
 & omnia fore-facta fori, in quocumque loco commissa
 fuerint, per tres dies, ipso videlicet die Dominicâ solem-
 nitatis, & antecedente & subsequente die eiusdem ce-
 lebrationis. Quòd si acciderit forum esse de iure S. Cle-
 mentis, vel S. Mauricij, statutum & concessum est à
 nobis, ut decem solidos accipiant pro telonio suo Ca-
 nonici prædictarum Ecclesiarum à Fratribus & The-
 saurario S. Cornelij. Constituimus etiam concedente
 Thesaurario, & me confirmante, ut in tribus supradi-
 ctis diebus, totius oblationis, quidquid in Ecclesiâ aut
 extra Ecclesiam oblatum fuerit, mediam partem ha-
 beant Canonici, reliqua verò sit Thesaurarij. Hæc au-
 tem

tem

tem omnia qua superius diximus, eo tenore Ecclesia tradidimus, ut per singulos annos, infra Quadragesimales dies, pascant Fratres Ecclesia eleemosynarium unum in eleemosynâ Caroli, pro salute & remedio anima mea, & antecessorum, successorūq; nostrorum. Et ut inuiolabilis & indiuisa permaneat traditio nostra, Regiâ auctoritate indiximus, & excommunicari ab Episcopis nostris fecimus, ne aliquis ex nostris successoribus vel familiaribus præsumat prædicta Ecclesia subtrahere, quod ei firmiter & perpetualiter tradidimus. Quocircâ præceptum istud manu propriâ firmauimus ✠, & sicut decreuimus & stabiluimus, ita impressione nostri sigilli signari fecimus, & Regiâ auctoritate ratum & firmum perpetualiter esse præcipimus. Actum est hoc Compendij in Palatio Regio, anno ab incarnato Verbo Dei M. XCII. Indictione XV. Hubertus Cancellarius scripsit & subscripsit.

SIGNVM PHILIPPI GLORIOSI FRANCORVM REGIS.

Sanè siquidem negotio huiuscemodi assumpto, non abs re visum est, eodem contextu illud exequi, prout hac in re vires præberet Dominus. Igitur ieiuniis, excubiis peractis, & orationibus crebris ad eundem Dominum effusis, atque capsâ huiusmodi super altare Reuestiarij præfati prætensâ ac expositâ, & ex eâ per aurifabrum ingeniosum diligenti opere laminâ argenteâ inferius exinde actâ, quodam ligneo & admodum

paruo ostio reſerato, in eadem capsâ priûs se obtulit
 paruum linteolum, parui Corporalis instar, plicis tribus
 complicatum: subsequenter fasciculum panno sericeo
 diuersorum colorum loris sericeis circumligatû, infra
 inuentum, inde extractum est: quo siquidem explica-
 to, aliud lineum pannum, in cuius extremitatibus tres
 erant lineæ diuersorum colorum vno artificio contextæ,
 vnâ cum alio paruo panno sericeo albo, in quibus, in
 rotundo globo, longitudinis trium palmarum, & la-
 titudinis duarum, similibus modo & formâ quibus
 pijsimus ille Philippus Francorum Rex prenotatus
 introcludi decreuerat illud augustissimum sacratissi-
 mumq; maximè venerandum linteamen ex purissimo
 & tenuissimo lino contextum extitit repertum. Tunc
 prefatus Reuerendus Pater Ambianensis, Prasuli-
 bus, Abbatibus S. Medardi, nostræ Domine de Vrsi-
 cæpo, Confessore Regio, Priore claustrali, Thesaurario,
 ac Notariis subrogatis secum assistentibus, eidem oscu-
 la figens, longiusculam habuit supplicationem, genibus
 flexis Christum omnium Sanctorum Regem laudan-
 do, venerando, adorando, & ipsum in suis exuuiis
 inuocando. Nec mora, ad nos idem Ambianensis Pra-
 sul, illud sacratissimum passionis D. N. Iesu Christi
 pignus, ad sacratum & maius altare, maiorem in
 modum, venerandis Sanctorum Reliquiis, pretiosis la-
 pillis, nonnullisq; ornamentis adornatû, Sacrificium
 (quod

(quod peculiariter Missam nuncupamus) celebrantes, pro suâ humanitate attulit. Quod itaque ad manus modestissimè acceptum, officiosè, purè, sanctè & deuotè, non sine lacrymis venerari & adorari censentes, in finem Sacrificij super altare (Christum Dominum nostrum representans) cum reuerentiâ collocauimus. Proinde Sacrificio Missæ expleto, ac Cantico lætitiæ & exultationis, Veni creator Spiritus, (quatenus suâ charitatis ignem immitteret, roremq; caelestem infunderet) decantato, libet illud exuiuarum Christi pignus assistenti plebi, pronè, supinè, & Domino iugiter seruienti, ac intentè spectandum præferre, ad Dei beneficium agnoscendum & venerandum, qui suâ bonitate cunctis lucet & clarescit: unde publicus declamator ad huiuscemodi plebem, pro manifestandâ veritate, & eorum mentes à falsitatis errore astus maligni (qui ad decipiendas animas callidissimus est Sophistes) auertendo, verba fecit. Tandem nostro ex Officio nos unâ cum Præsulibus & Officiariis Regis prælibatis, illud venerandissimum Christi pignus in eius capsâ recondi decernentes, ex Fratrum Religiosorum præfati Cænobij, proborumq; virorum Compendiensium sedulâ ac importunâ instantiâ, solemnem Processionem (in quâ nobiscû Præsules, Fratres Cænobij, Prædicatores, Minores, Ecclesiasticiq; plebs Compendiensis conueniens) instituimus: nequit enim pa-

158 DE LINTEIS SEPVLCHR. CHRISTI
ternitas nostra silentio praterire, quòd ille populus
Compendiensis admodum deuotus in Concione publi-
câ tunc habitâ in atrio Cœnobij, ad illa visibilia passio-
nis D.N. Iesu Christi monumenta venerandissimâ
deuotione afficiebatur, quadringentis vigintiq; quatuor
annis latitata, spectanda oculis corporeis offerri, non
quòd fidem in hisce quæ offerebantur collocaret, sed
quòd ab Ecclesiâ recepta ac verè approbata arbitraba-
tur. Demum circa horam tertiam postmeridianam
nos suprafatus Episcopus Suesionensis ad instantiam
supradicti Domini Cōfessoris Regij, unâ nobis astanti-
bus dictis Dominis Patribus religiosi Priore & The-
saurario, Officiariis Regiis & Notariis, sacrum &
sanctissimum Lintem præmemoratū successiue modo
& formâ quibus inuolutum & inuentum fuerat, in
eius capsâ recondi fecimus, sigillisque Reuerendi in
Christo Patris prædicti Domini Ambianensis Præ-
sulis, Conuentusq; prædicti Cœnobij Compendiensis, ac
suprascripti Domini Locumtenentis Balliui Siluane-
tensis communiri huiusmodi capsam ad laminam
argenteam, de parte inferiori; eam reponi cum Reli-
quiis (donec ex consilio Serenissimi Regis Francisci
alioqui ordinatum extitisset) iussimus & mandauimus.
Ad laudem D.N. Iesu Christi, qui pro nobis
mortuus & sepultus est, verè descendit ad inferos, re-
gna tartarea iustè subacturus, perfracturus, spoliatu-
rus;

rus, qui verè tertiâ die resurrexit à mortuis, sedet nunc in dexteram Patris; cui cum aeterno Patre & Spiritu sancto communis honor, par gloria, equa potestas per infinita seculorum sacula. Amen. De & super quibus omnibus & singulis litteras per Notarios sub-signatos fieri mandauimus & iussimus, unâ cum appensione sigilli nostri. Acta fuerunt hæc hodie vicesimâ primâ Octobris, anno Domini millesimo quingentesimo decimo sexto.

Ego Antonius Raguet Presbyter, Artium liberalium Magister Suesionensis Diœcesis, publicus facultate Apostolicâ & Imperiali, Curiq; spiritualis Beluacensis Notarius iuratus, quia præfatis Congregationi, capsæ apertioni, sanctissimæ Sindonis D. N. Iesu Christi inuentioni, omnibusq; aliis & singulis, dum sic (ut præmittitur) per prædictum Dominum Episcopum Suesionensem, & coram eo agerentur & fierent, præsens fui: eaq; sic fieri vidi & audiui, ac in notam sumpsi, signoq; & nomine meis solitis & consuetis, unâ cum præfati Domini Episcopi Suesionensis sigilli appensione præsentis litteras signavi, in fidem, robur & testimonium præmissorum requisitus & rogatus. Sic signatum, M. Fabri, Reuerendi in Christo Patris & Domini D. Ambianensis Episcopi Secretarius: de Beauregard Secretarius præfati Reuerendi Domini Suesionensis Episcopi; & Araquet.

&

Et sigillatum tribus sigillis in cerâ rubeâ sub duplici caudâ pergameni impendentibus.

Sindonem Compendiensem, cuius tam vetus est in Galliâ Belgicâ religio, quamque Claudius Campegius in libello de Locis sanctis Gallie, scribit imagine Christi Domini minimè signatam esse; dixerim ego toti Christi corpori intra monumenti septa extrinsecùs circumuolutam, supra institas ac Sudarium Vefontinum; quemadmodum Taurinense linteum idem Christi corpus cruentum ac rigidum è cruce excepit.

CAPVT XXVII.

Alia othonia pro linteis Christi sepulchralibus habita: ectypa pleraque: sanctuaria: brandea: linteamina Martyrum, Et veterum Christianorum.

OΘONION Græcè significat quoduis λινὸν ὕφασμα, *quamuis è lino texturam*, è quâ parabantur *lineæ*, seu vestes è lino contextæ. Glossæ veteres habent, *linteamen*, ὀθόνιον; *linterarius*, ὀθονιακός, ἔ ὀθονιοπόλης: alibi, numero multitudinis, *lintea*, ὀθόνια; vt in funere Meletij Episcopi Antiocheni, Gregorius Nyssenus dixit *πληθυστικῶς*, *Sindones mundas*; & in mysterio Christi rediuiui, Ioannes τὰ ὀθόνια: quod arguit, plura sepulturae Domini-

cæ